

EUROOPA KOMISJON

Brüssel, 19.10.2011
KOM(2011) 657 lõplik

2011/0299 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

**milles käsitletakse üleeuroopalisi telekommunikatsioonivõrke hõlmavaid suuniseid ja
millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1336/97/EÜ**

(EMPs kohaldatav tekst)

{SEK(2011) 1229 lõplik}
{SEK(2011) 1230 lõplik}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

Üldine taust

Käesoleva algatuse aluseks on Euroopa 2020. aasta aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia,¹ milles tõstetakse digitaaltaristuid esile juhtalgatuse „Euroopa digitaalarengu tegevuskava”² osana. Selles rõhutati vajadust tagada kiirema püsi- ja traadita lairibaühenduse kasutuselevõtt ja kättesaadavus kõikide jaoks ning hõlbustada investeerimist uutesse ülikiiretesse avatud ja konkureerivatesse internetivõrkudesse, millest saavad tulevikumajanduse tuiksooned. EL on seadnud endale ambitsioonikad eesmärgid võtta lairibaühendus kasutusele ja teha see kõigile kättesaadavaks 2020. aastaks.

29. juunil 2011 võttis komisjon vastu teatise „Euroopa 2020. aasta strateegia aluseks olev eelarve” järgmise mitmeaastase finantsraamistiku (2014–2020) kohta,³ milles tehakse ettepanek luua Euroopa Ühendamise Rahastu, et viia lõpule prioriteetsed projektid energia-, transpordi- ja digitaaltaristute valdkonnas üheainsa 40 miljardi euro suuruse fondiga, millest 9,2 miljardit eurot eraldatakse digitaaltaristutele ja -teenustele.

Ettepaneku eesmärk

Käesoleva määruse eesmärk on sätestada suunised, mis hõlmavad Euroopa Ühendamise Rahastu raames telekommunikatsioonivaldkonnas lairibavõrkude ja digitaalteenuste taristute jaoks kavandatud eesmärke, prioriteete ja üldmeetmeid.

Lisas määratakse suuniste abil kindlaks ühishuviprojektid lairibavõrkude ja digitaalteenuste taristute kasutuselevõtuks. Nimetatud projektidega aidatakse kaasa Euroopa majanduse, sealhulgas väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) konkurentsivõime suurendamisele, edendatakse nii siseriiklike võrkude vastastikust sidumist ja koostalitlusvõimet kui ka juurdepääsu sellistele võrkudele, ning toetatakse ühtse e-turu arengut. Projektid võivad saada ELi rahalist toetust vahenditest, mis on ette nähtud Euroopa Ühendamise Rahastut käsitleva määrusega, mille kohta esitatakse ettepanek koos käesoleva ettepanekuga.

Käesoleva määrusega püütakse kõrvaldada kitsaskohad, mis takistavad ühtse e-turu lõplikku väljakujundamist, st tagatakse ühenduvus avalike digitaalteenuste taristu võrguga ja sellele juurdepääs, sealhulgas piiriüleselt. Erinevalt nt transpordisektori rahastamisest, et tagada transpordikoridoris sujuva liikluse tagamiseks oluline pealinna ümbritsev ringtee, hõlmavad tõkked telekommunikatsioonivõrkude tegevuses nii pakkumise kui ka nõudluse poolt. Pakkumise poole pealt seonduvad piirangud arvukate turuprobleemide ja nendega kaasnevate viletsate ärimudelitega, mis ei soodusta investeringuid lairibavõrkudesse ega oluliste avalikku huvi pakkuvate teenuste (nt e-tervis, e-identiteet, e-hanked ja nende piiriülene koostalitlusvõime) osutamisse. Nõudluse osas vajab märkimisväärse kasvupotentsiaaliga ühtne e-turg seda, et kõik inimesed oleksid digitaaltaristudega ühendatud.

---

¹ KOM(2010) 2020.

² KOM(2010) 245.

³ KOM(2011) 500/I (lõplik) ja KOM(2011) 500/II (lõplik) (valdkondliku poliitika arvandmed).

Euroopa Ühendamise Rahastu eesmärk on kasutada uudseid rahastamisvahendeid taristuinvesteeringute soodustamiseks, vähendades investeerimisriski ja pakkudes pikemaajalist rahastamist nii alternatiivsetele kui ka turgu valitsevatele investoritele. Uudsed rahastamisvahendid võimendavad tugevalt nii era- kui ka riiklikke investeeringuid, kuid sõltuvad ikkagi turumehhanismidest. Kui majanduslik huvi taristuinvesteeringu vastu on eriti vähene, nähakse Euroopa Ühendamise Rahastuga ette ka võimalus pakkuda toetuste kaudu kaasrahastamist.

Lairibavõrke käsitlevate meetmetega, millega aidatakse ellu viia lairibaühenduse valdkonna ühishuviprojekte, toetatakse investeeringuid võrkudesse, millega on võimalik saavutada 2020. aastaks digitaalarengu tegevuskava eesmärk tagada kõikidele Euroopa elanikele juurdepääs internetiühendusele kiirusega 30 Mbit/s või pakkuda vähemalt pooltele Euroopa kodumajapidamistele juurdepääs kiiremale internetiühendusele kui 100 Mbit/s. Luuakse internetiühendust kiirusega 30 Mbit/s ja 100 Mbit/s käsitlevate projektide tasakaalustatud pakett ning seejuures tuleks asjakohaselt arvesse võtta ka liikmesriikide investeerimisvajadusi, mis on hinnanguliselt kuni 270 miljardit eurot.

Digitaalteenuste taristu valdkonna kitsaskohti teenuste osutamisel koostalitlusvõimelistes raamistikes kõrvaldatakse otsetoetuskavadega, millel on teatavatel juhtudel kõrged kaasrahastamismäärad, kuna Euroopa koostalitlusvõimelisel teenusetaristul puuduvad tegelikud omanikud. Seega ei suuda ei üksikud liikmesriigid ega erainvestorid tagada teenuse osutamist koostalitlusvõimelistes raamistikes. ELi pakutav lisandväärtus on seega suur.

Digitaalteenuste taristuid käsitlevad ühishuviprojektid, mis on loetletud lisas, hõlmavad järgmist: üleeuroopalised ülikiired magistraalühendused liikmesriikide haldusasutuste jaoks, koostalitlusvõimelisel identimisel ja autentimisel põhinev e-valitsuse teenuste piiriülene osutamine (nt sellised üleeuroopalised elektroonilised menetlused nagu äriühingu asutamine, piiriüleste hangete korraldamine, e-kohus, piiriülesed e-tervise teenused); juurdepääsu võimaldamine avaliku sektori teabele, sh Euroopa kultuuripärandi digitaalsetele ressursidele, data.eu-le ja mitmekeelsetele ressursidele, ohutus ja turvalisus (turvalisem internet ja elutähtsate teenuste taristu) ning aruka energiaga seotud teenused. Ühishuviprojektid võivad hõlmata elektrooniliste avalike teenuste osutamist ka muude ühenduse programmide, nagu ISA (Euroopa haldusasutuste koostalitlusvõime alased lahendused) programmi raames.

Ühishuviprojekte toetavatele meetmetele võib anda ELi rahalist toetust Euroopa Ühendamise Rahastu asutamise määruse⁴ raames kättesaadavatest vahenditest. Käesolevat ettepanekut tuleb seepärast vaadelda koostoimes kõnealuse määruse ettepanekuga. Määruses sätestatakse ühtlasi kriteeriumid uute ühishuviprojektide kindlaksmääramiseks, tuginedes muutuvaid poliitilisi prioriteete, tehnika arengut või asjaomaste turgude olukorda käsitlevale komisjoni hinnangule.

2. HUVITATUD ISIKUTEGA TOIMUNUD KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

Liikmesriikide, tööstusharu ja ühiskondlike sidusrühmadega on peetud arvukaid konsultatsioone lairibaühenduse arendamise üle. Nimetatud konsultatsioonid hõlmasid asepresident Kroesi korraldatud ümarlauda tippjuhtidega sellistest infosisu pakkumise,

---

⁴ Lisada viide.

seadmete valmistamise, investeerimise ja telekommunikatsiooniteenuste osutamisega tegelevatest maailma juhtivatest ettevõtetest nagu Nokia, Alcatel Lucent, Google, Ericsson, News Corp jne ning esimest digitaalarengu tegevuskava assambleed, mis toimus 16.–17. juunil 2011 Brüsselis ja millel osales üle 1 000 sidusrühma avalikust ja erasektorist ning kodanikuühiskonnast. Nii nendel kui ka paljudel muudel kohtumistel jagasid sidusrühmad suuresti komisjoni arvamust, et telekommunikatsioonivaldkonnas praegu kehtivast investeerimismudelitest ei piisa kõikide Euroopa elanikeni jõudvate taskukohaste kvaliteetsete lairibataristute kasutuselevõtmiseks, ning nõustusid komisjoni kavaga rakendada sihtotstarbelisi avaliku sektori investeeringuid, nt uudsete rahastamisvahendite kasutamise kaudu, et võimendada vajalikke taristuinvesteeringuid alternatiivsete ja jätkusuutlikumate investeerimismudelite toetamiseks.

Euroopa Parlament tunnistas tulevast mitmeaastast finantsraamistikku käsitleva aruande eelnõus, et on oluline kasutada eelarvet lairibaühendusse tehtavate investeeringute võimendamiseks.

Piiriüleste digitaalteenuste taristute teemat on komisjon koos paljude sidusrühmadega juba aastaid käsitlenud. Juba olemasolevale tegevusele, nagu Europeana (seoses kultuuripärandiga) või turvalisema interneti programm, antud hinnangute ja ekspertide nõuannete põhjal oleks tegevust üldiselt vaja jätkata ja laiendada.

Mõjuhinnangu aruandes käsitletakse kahte varianti. Esimese variandi ehk baasvariandiga ei nähta lairibaühenduse jaoks ette muud ELi rahastamist kui struktuurifondide kaudu ning digitaalteenuste taristuid käsitleva konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi jätkamisega üksnes katseprojektide tasandil. Sellise stsenaariumiga ei tagataks digitaalteenuste arvukust ega nende laialdast kasutamist ning investeeringud lairibaühendusse oleksid paljudes piirkondades jätkuvalt ebapiisavad konkurentsivõime puudumise ja suure kommertsriski tõttu. Samuti ei arendata eeldatavasti piisavalt välja avalikke sidusteenuseid ning need ei ole piiriüleselt koostalitlusvõimelised, kuna jõupingutused ja tehnilised lahendused on killustatud ja allpool optimaalset taset, puudub kriitiline mass ning teenuseosutajate ja teenusesaajate kulud on suured. Seega ei aitaks kõnealune variant kaasa ühtse e-turu loomisele ning paljude Euroopa elanike jaoks jääksid digitaalmaailma võimalused endiselt kättesaamatuks.

Teise variandiga nähakse ette rahastamisvahend, mis täiendaks esimese variandi raames kättesaadavaid rahastamisvõimalusi. Kõnealune tegevussuund sisaldub Euroopa Komisjoni mitmeaastast finantsraamistikku käsitlevas ettepanekus, mis avaldati 29. juunil 2011 ja millega luuakse taristu rahastamiseks Euroopa Ühendamise Rahastu. Uue rahastu kaudu rahastatakse ELi suure lisandväärtusega taristuprojekte, mis hõlmavad lisaks nn kõvale taristule ka nn pehmet ja arukat taristut ning juhtimisstruktuure, et luua transpordi põhivõrk, prioriteetsed energiakoridorid ja digitaaltaristu. Rahastu on suunatud Euroopa jaoks suure lisandväärtusega projektidele, nagu kogu ELi hõlmavate süsteemide piiriülene ühendamine või kasutuselevõtt, mis tuleb ellu viia 2020. aastaks. Suurima mõju tagamiseks tuleb asjakohaste sätetega tagada turupõhiste vahendite ühendamine ELi otsetoetusega, et sedasi soodustada taristule spetsialiseerunud investorite osalemist. Toetuste puhul jääks komisjoni vastutusalasse üldine kavandamine ja projektide valik rakendusameti võimalikul toel, samas kui projektide elluviijad tagaksid projekti füüsilise rakendamise kohapeal. Rahastamisvahendite puhul delegeeritakse projektide elluviimine spetsialiseerunud finantseerimisasutustele, kuid komisjon otsustab projektide toetuskõlblikkuse. Liikmesriigid aitavad jõupingutusele kaasa, koostades kiiret interneti käsitlevad riiklikud kavad, mis on kooskõlas lairibaühenduse eesmärkidega, samal ajal kui lairibataristu ja -teenuste

kaardistamisega (nii ELi kui ka riikide/piirkondade tasandil) selgitatakse välja katvusprobleemid ja soodustatakse nii avaliku kui ka erasektori arvukate investorite algatusi.

3. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

Õiguslik alus

Kavandatud määrusega tunnistatakse kehtetuks ja asendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 1997. aasta otsus nr 1336/97/EÜ üleeuroopalisi telekommunikatsioonivõrke käsitlevate suuniste kohta.

Kavandatud meede on kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 172, mis on õiguslik alus ELi meetmele, millega toetatakse üleeuroopaliste võrkude rajamist ja arendamist transpordi-, telekommunikatsiooni- ja energiataristute valdkonnas.

Subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõte

Üleeuroopaliste telekommunikatsioonivõrkude kooskõlastatud arendamine lairibataristu kasutuselevõtuks, teenuste edendamine ühtsel Euroopa turul ning majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus vajavad liidu tasandi meetmeid, kuna liikmesriigid ei saa selliseid meetmeid eraldi võtta.

Ettepanek on proportsionaalsuse põhimõttega kooskõlas ja kuulub Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 170 kohasesse üleeuroopalise telekommunikatsioonivõrgu tegevusvaldkonda.

Vahendi valik

Kehtivate telekommunikatsioonieeskirjade kohta tehti otsuse ettepanek ning nimetatud otsuse võtsid vastu Euroopa Parlament ja nõukogu. Otsus on suunatud liikmesriikidele, mistõttu see on tervikuna siduv kõikides liikmesriikides.

Uue vahendiga lihtsustatakse eelkõige telekommunikatsioonitaristu arendamist ja eraettevõtjate (sealhulgas operaatorid, kommunaalettevõtjad, seadmete tootjad jne) ning piirkondlike ja kohalike ametiasutuste osutatavate teenuste edendamist. Kuna digitaalsete telekommunikatsioonivõrkude planeerimises, arendamises ja käitamises hakkavad lisaks liikmesriikide osalema ka muud osalised, on oluline tagada, et suunised oleksid kõikidele siduvad. Komisjon on seepärast pidanud käesoleval juhul kõige sobivamaks vahendiks määrust.

Rahastamine

Ühishuviprojektidele võib anda ELi rahalist toetust määruse (millega asutatakse Euroopa Ühendamise Rahastu) [XX/2012] alusel kättesaadavatest vahenditest. Rahalist toetust antakse kooskõlas liidu vastuvõetud asjaomaste eeskirjade ja menetlustega ning vastavalt rahastamisprioriteetidele ja vahendite olemasolule.

Volituste delegeerimine

Telekommunikatsioonivõrgud arenevad kiiresti ja ühishuviprojektide loetelu tuleb nimetatud arengu arvessevõtmiseks tulevikus tõenäoliselt muuta. Selle saavutamiseks tuleks komisjonile

kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 anda õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanekust ei tulene ELi eelarvele täiendavat kulu.

Ettepanek üleeuroopaliste telekommunikatsioonivõrkude rakendamist hõlmavate suuniste kohta on seotud määrusega, millega asutatakse Euroopa Ühendamise Rahastu ning millega tagatakse asjaomane õigus- ja finantsraamistik. Euroopa Ühendamise Rahastu kogupaketist eraldatakse telekommunikatsioonivaldkonnale 9,2 miljardit eurot⁵.

---

⁵ Arvud on esitatud 2011. aasta püsivhindades.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

milles käsitletakse üleeuroopalisi telekommunikatsioonivõrke hõlmavaid suuniseid ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1336/97/EÜ

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 172,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁶,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust⁷,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Telekommunikatsioonivõrgud ja -teenused muutuvad üha enam internetipõhisteks taristuteks ning lairibavõrgud ja digitaalteenused on omavahel tihedasti seotud. Internetist saab teabevahetuse, teenuste ja äritegevuse peamine platvorm. Seepärast on majanduskasvu saavutamiseks ja ühtse turu toimimiseks äärmiselt oluline teha kiire internet ja avalikud digitaalteenused üleeuroopaliselt kättesaadavaks.
- (2) 26. märtsil 2010 kiitis Euroopa Ülemkogu heaks komisjoni ettepaneku algatada Euroopa 2020. aasta strateegia. Üks Euroopa 2020. aasta kolmest prioriteedist on arukas majanduskasv, mis saavutatakse teadmistel ja innovatsioonil põhineva majanduse arendamise kaudu. Investeeringud telekommunikatsiooni, eelkõige lairibavõrkudesse ja digitaalteenuste taristutesse, on liidu aruka, aga ka jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu vajalik eeltingimus.
- (3) 17. juunil 2010 kiitis Euroopa Ülemkogu heaks Euroopa digitaalarengu tegevuskava⁸ ja kutsus kõiki institutsioone üles pühenduma selle täielikule rakendamisele. Digitaalarengu tegevuskava eesmärk on panna paika kurss, mille abil saaks

---

⁶ ELT C [...], [...], lk [...].

⁷ ELT C [...], [...], lk [...].

⁸ KOM(2010) 245 (lõplik)/2.

maksimaalselt suurendada info- ja kommunikatsioonitehnoloogia sotsiaalsed ja majanduslikku potentsiaali, eelkõige ülikiirete lairibavõrkude kasutuselevõtu kaudu, üritades tagada, et 2020. aastaks on kõikidel Euroopa elanikel juurdepääs internetiühendusele kiirusega 30 Mbit/s ning vähemalt pooltel Euroopa kodumajapidamistel on juurdepääs kiiremale internetiühendusele kui 100 Mbit/s. Digitaalarengu tegevuskava eesmärk on kehtestada stabiilne õigusraamistik, mis soodustaks investeringuid avatud ja konkurentsivõimelisse kiire interneti taristusse ning sellega seotud teenustesse, luua internetipõhise infosisu ja sidusteenuste tõeline ühtne turg, toetada aktiivselt Euroopa rikkaliku kultuuripärandi digiteerimist ning anda kõigile juurdepääs internetile ja võimalus seda kasutada, eelkõige digitaalse kirjaoskuse ja internetile juurdepääsu toetamise kaudu. Lisaks peaksid liikmesriigid rakendama ülikiiret interneti käsitlevad riiklikud tegevuskavad, et suunata riiklikud rahastamisvahendid piirkondadesse, mida internetitaristusse tehtavad erainvesteeringud täielikult ei kata, ning soodustama kaasaegsete juurdepääsetavate sidusteenuste kasutuselevõttu ja igapäevast kasutamist.

- (4) Komisjoni teatises Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa lairibaühendus: investering digitaalvaldkonnale tuginevasse majanduskasvu”⁹ jõutakse järeldusele, et interneti olulisusest tingituna näib ühiskonna kui terviku kasu olevat palju suurem erasektori huvist investeerida kiirematesse võrkudesse. Riigi toetus on kõnealuses valdkonnas seega vajalik, kuid see ei tohiks põhjendamatult moonutada konkurentsi.
- (5) Komisjoni teatises Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa 2020. aasta strateogia aluseks olev eelarve”¹⁰ kinnitatakse Euroopa Ühendamise Rahastu loomist mitmeaastase finantsraamistiku raames, et käsitleda taristuvajadusi transpordi-, energia- ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogiavaldkonnas. Koostoime on oluline nii kõnealuste sektorite vahel kui ka liidu muude investeerimisprogrammidega, kuna tekkivad probleemid on sarnased. Vajatakse lahendusi, millega ületada majanduskasvu takistused, võidelda killustumisega, tugevdada ühtekuuluvust, soodustada uudsete rahastamisvahendite kasutamist, lahendada turuprobleeme ning kõrvaldada ühtse turu lõplikku väljakujundamist pärssivad kitsaskohad.
- (6) Euroopa Parlamendi ja nõukogu [...] määruses (EL) nr [.../...], millega asutatakse Euroopa Ühendamise Rahastu,¹¹ määratakse kindlaks tingimused, meetodid ja menetlused liidu rahalise toetuse andmiseks üleeuroopalistele võrkudele, et toetada transpordi-, energia- ja telekommunikatsioonivaldkonna projekte.
- (7) Lairibavõrkudega seotud meetmed on kooskõlas liidu asjaomaste poliitikasuundade, õigusaktide ja suunistega. See hõlmab telekommunikatsiooniturgudega seotud eeskirju ja suuniseid ning eelkõige 2009. aastal vastuvõetud elektroonilise side reguleerivat raamistikku, milles esitatakse ühtne, usaldusväärne ja paindlik lähenemisviis elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste reguleerimisele kiiresti muutuvatel turgudel. Kõnealuseid eeskirju kohaldavad riikide reguleerivad asutused ja elektroonilise side Euroopa reguleerivate asutuste ühendatud amet (BEREC). 2010. aastal vastu võetud

⁹ KOM(2010) 472.

¹⁰ KOM(2011) 500 (lõplik).

¹¹ ELT C [...], [...], lk [...].

järgmise põlvkonna juurdepääsuvõrke käsitleva soovitus¹² eesmärk on edendada ühtse turu kujundamist õiguskindluse täiustamise ning investeeringute, konkurentsi ja innovatsiooni edendamise kaudu lairibateenuste turul ning eelkõige üleminekul järgmise põlvkonna juurdepääsuvõrkudele.

- (8) Nimetatud meetmed on samuti kooskõlas nii Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitega 101, 102 ja 106 kui ka 2009. aastal ühenduses vastu võetud suunistega riigiabieeskirjade kohaldamiseks seoses lairibavõrkude kiire kasutuselevõtuga. Suunistega pakutakse sidusrühmadele ja liikmesriikidele raamistik lairibaühenduse kasutuselevõtu kiirendamiseks ja laiendamiseks. ELi suunistes ELi haldusasutustele ja muudele asjaomastele ametitele suunatud järgmise põlvkonna juurdepääsuvõrke käsitlevate investeerimismudelite kohta (avaldatud 2011. aasta oktoobris) esitatakse järkjärguline lähenemisviis selliste mudelite rakendamisele, millega tagatakse kõikide tarnijate vahel õiglane konkurents ning mille eesmärk on saavutada ühtekuuluvuspoliitika ja maaelu arengu poliitika sihid.
- (9) Avatud ja konkurentsivõimeliste turgude süsteemi raames on liidu sekkumine vajalik siis, kui tuleb lahendada turuprobleeme. Andes rahalist toetust ja ergutades taristuprojektide täiendavat rahastamist, võib liit aidata kaasa üleeuroopaliste telekommunikatsioonivõrkude loomisele ja arendamisele, tuues seega suuremat kasu turumõju, haldussuutlikkuse ja vahendite kasutamise valdkonnas.
- (10) Lairibaühenduse suuremaid kiirusi seostatakse märkimisväärsete majandusliku ja sotsiaalse kasuga, mida investoritel ei ole võimalik kasutada ega rahalises väärtuses väljendada. Kiire ja ülikiire lairibaühendus on põhitaristu selliste digitaalteenuste väljatöötamiseks ja kasutuselevõtuks, mis sõltuvad füüsiliste võrkude kättesaadavusest, kiirusest, usaldusväärsusest ja vastupidavusest. Kiiremate võrkude kasutuselevõtt avab tee suuremaid kiirusi kasutavatele uuenduslikele teenustele. Liidu tasandi meetmed on vajalikud nimetatud kahe digitaalse telekommunikatsioonivõrgu vahelise koostoime ja vastastikuse mõju maksimeerimiseks.
- (11) Ülikiire lairibaühenduse kasutuselevõttust on eriti suur kasu väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKE'd), kes ei saa sageli kasutada internetipõhiseid teenuseid, nagu pilvandmetöötlus, kuna nende käsutuses olevate lairibaühenduste ühenduvusest ja kiirusest ei piisa. See võimaldab VKE'del suurendada märkimisväärselt oma tootlikkust.
- (12) Lairibavõrkude ja digitaalteenuste taristute kasutuselevõtt soodustab ärivõimaluste avamise kaudu töökohtade loomist liidus. Lairibavõrkude ehitamisel on ühtlasi vahetu mõju eelkõige tsiviilehitussektori tööhõivele.
- (13) Tänu lairibavõrkude ja digitaalteenuste taristute arendamisele on võimalik saavutada liidu eesmärk vähendada kasvuhooonegaaside heidet, kuna nende taristutega pakutakse energiatõhusaid lahendusi Euroopa majanduse paljudes sektorites. Sellist positiivset mõju piirab teataval määral kasvav nõudlus energia ja ressursside järele, mis on peamiselt seotud lairibavõrkude ehitamise ning digitaalteenuste taristute toimimisega.

---

¹²

L 251, 25.9.2010, lk 35.

- (14) Lairibavõrkude ja digitaalsidetaristu koostalitlusvõime, mis on seotud energiavõrkudega, võimaldab side ühtlustamist, mis omakorda hõlbustab energiatõhusate, usaldusväärsete ja kulutasuvate digitaalvõrkude kasutuselevõttu. Lisaks ühenduvusele ühtlustatakse ka muid aspekte, tänu millele on energia- ja telekommunikatsiooniteenuste osutajatel võimalik pakkuda vastavalt energia- ja telekommunikatsiooniteenuste pakette.
- (15) Koostalitlusvõimeliste piiriüleste e-valitsuse teenuste väljatöötamine, kasutuselevõtt ja pikaajaline osutamine tõhustab ühtse turu toimimist. Valitsusi tunnustatakse selliste avalike sidusteenuste osutamise eest, mis aitavad suurendada avaliku ja erasektori tõhusust ning tulemuslikkust.
- (16) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta otsuse nr 922/2009/EÜ¹³ kohaselt kasutusele võetud elektrooniliste avalike ühisteenuste toimimise eesmärk on teha ühisteenused kättesaadavaks, et toetada Euroopa haldusasutuste vahelist piiriülest ja valdkondadevahelist teabevahetust.
- (17) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2011. aasta direktiiviga 2011/24/EL (patsiendiõiguste kohaldamise kohta piiriüleses tervishoius)¹⁴ kehtestatakse õigusraamistik tervishoiuteenuste, sealhulgas e-tervise teenuste piiriüleseks osutamiseks Euroopas. Kõnealuste teenuste kasutuselevõttuga loodetakse parandada arstiabi kvaliteeti ja suurendada patsiendi turvalisust, vähendada ravikuluseid, aidata kaasa riikide tervishoiusüsteemide ajakohastamisele ja tõhustamisele ning kohandada neid paremini kodanike, patsientide ja tervishoiutöötajate vajadustele ja vananeva ühiskonna probleemidele.
- (18) Suurendades ja säilitades juurdepääsu avaliku sektori asutuste valduses olevale Euroopa rikkalikule ja mitmekesisele kultuurisisele ja andmetele ning avades neid korduskasutamiseks, järgides samal ajal täiel määral autoriõigust ja sellega kaasnevaid õigusi, toetatakse loomingulisust ning hoogustatakse innovatsiooni ja ettevõtlust. Takistamatu juurdepääs korduskasutatavatele mitmekeelsetele ressurssidele aitab ületada keelebarjääre, mis nõrgestavad sidusteenuste siseturgu ja piiravad juurdepääsu teadmistele.
- (19) Ohutuse ja turvalisuse valdkonnas aitab kogu ELi hõlmav platvorm internetiturvalisust edendavate ressursside, teabesüsteemide ja tarkvararakenduste jagamiseks luua ohutumat keskkonda interneti kasutavate laste jaoks. Sellega võimaldatakse kogu Euroopas tegutseda keskustel, kus tegeldakse aastas sadade tuhandete päringute ja hoiatustega. Elutähtsate infotaristutega suurendatakse liidu suutlikkust olla valmis küberturvet ohustavateks olukordadeks, jagada sellekohast teavet, tegutseda koordineeritult ja lahendada sellised olukorrad.
- (20) Eeldatavasti töötatakse välja innovaatilised kaubanduslikku laadi rakendused, mis põhinevad digitaalteenuste taristutel. Selliste rakenduste uurimist ja katsetamist võidakse kaasrahastada teadusuuringute ja innovatsiooni programmi „Horisont 2020” projektide osana ning nende kasutuselevõttu võidakse toetada ühtekuuluvuspoliitika raames.

---

¹³ ELT L 260, 3.10.2009, lk 20.

¹⁴ ELT L 88, 4.4.2011, lk 45.

- (21) Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia sektori arengu arvessevõtmiseks tuleks komisjonile anda volitus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse lisa muutmiseks. Eriti tähtis on, et komisjon peaks ettevalmistustööde ajal asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Sellise delegeerimise eesmärk on käsitleda uusi tehnika ja turu arengu suundumusi, tekkivaid poliitilisi prioriteete või võimalusi eri taristute, sealhulgas transpordi- ja energiataristu vahelise koostoime rakendamiseks. Delegeerimisel piirdatakse ühishuviprojektide kirjelduste muutmise, ühishuviprojekti lisamise või aegunud ühishuviprojekti kõrvaldamisega vastavalt eelnevalt kindlaksmääratud, selgetele ja läbipaistvatele kriteeriumidele.
- (22) Komisjon peaks delegeeritud õigusaktide ettevalmistamise ja koostamise ajal tagama asjakohaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (23) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 1997. aasta otsus nr 1336/97/EÜ üleeuroopalisi telekommunikatsioonivõrke käsitlevate suuniste kohta¹⁵ hõlmab telekommunikatsioonitaristu üleeuroopaliste võrkudega seoses kavandatud eesmärke, prioriteete ja üldmeetmeid. Hiljutist arengut silmas pidades tuleks kõnealune otsus asendada.
- (24) Seetõttu tuleks otsus nr 1336/97/EÜ kehtetuks tunnistada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1
Reguleerimisese

Käesolevas määruses sätestatakse suunised selliste üleeuroopaliste telekommunikatsioonivõrkude kindlaksmääramiseks, mille väljatöötamist, rakendamist, kasutuselevõttu, vastastikust sidumist ja koostalitlusvõimet toetatakse kooskõlas määrusega XXX (Euroopa Ühendamise Rahastu määrus).

Kõnealuste suunistega määratakse kindlaks ühishuviprojektid, nähakse ette nende eesmärgid ja prioriteedid ning kehtestatakse kriteeriumid uute ühishuviprojektide kindlaksmääramiseks.

Artikkel 2
Eesmärgid

Ühishuviprojekt:

- (1) aitab kaasa majanduskasvule ja toetab ühtse turu arengut, suurendades seega Euroopa majanduse, sealhulgas väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) konkurentsivõimet;
- (2) aitab parandada kodanike, ettevõtjate ja valitsuste igapäevaelu, edendades riikide telekommunikatsioonivõrkude vastastikust sidumist ja koostalitlusvõimet ning parandades juurdepääsu sellistele võrkudele;

---

¹⁵ EÜT L 183, 11.7.1997, lk 12.

- (3) ergutab kiirete ja ülikiirete üleeuroopaliste lairibavõrkude kasutuselevõttu, mis omakorda lihtsustab üleeuroopaliste digitaalteenuste väljatöötamist ja rakendamist;
- (4) hõlbustab üleeuroopaliste digitaalteenuste taristute säästvat kasutuselevõttu, nende koostalitlusvõimet ja koordineeritust Euroopa tasandil ning nende toimimist, haldamist ning täiustamist;
- (5) aitab vähendada kasvuhoonegaaside heidet, kaitsta keskkonda ja parandada selle seisundit.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

1. „telekommunikatsioonivõrgud” – lairibavõrgud ja digitaalteenuste taristud;
2. „lairibavõrgud” – traadiga ja traadita (sealhulgas satelliitside) juurdepääsuvõrgud, lisataristu ning põhivõrgud, mis on võimelised pakkuma ülikiiret ühenduvust;
3. „digitaalteenuste taristud” – võrgupõhised teenused, mida edastatakse elektrooniliselt, üldjuhul internetis, mis võimaldavad osutada üleeuroopalisi avalikku huvi pakkuvaid koostalitlusvõimelisi teenuseid ja mis loovad soodsad tingimused kodanikele, ettevõtjatele ja/või valitsustele;
4. „Euroopa lisandväärtus” – ELi sekkumisest tulenev väärtus, mis täiendab väärtust, mida oleks võinud saavutada liikmesriigi eraldiseisva meetme või liikmesriikide rühma meetmega.

Käesolevas määruses kasutatakse ühtlasi määruse XXX (Euroopa Ühendamise Rahastu määrus) mõisteid.

Artikkel 4

Ühishuviprojektide prioriteedid

Võttes arvesse artiklis 2 sätestatud eesmärges, on ühishuviprojektide prioriteedid järgmised:

- (a) võtta kasutusele ülikiired lairibavõrgud, mis tagavad andmeedastuskiiruse vähemalt 100 Mbit/s;
- (b) võtta kasutusele lairibavõrgud, et siduda saared, raskesti ligipääsetavad ja äärealad liidu keskpriirkondadega, ning tagada kõnealustes piirkondades andmeedastuskiiruse, mis on piisav lairibaühenduvuseks kiirusega vähemalt 30 Mbit/s;
- (c) toetada digitaalteenuste taristute põhiteenusplatvorme;
- (d) võtta meetmeid, mis võimaldavad saavutada koostoime ja koostalitluse telekommunikatsioonisektori eri ühishuviprojektide vahel, eri taristuid,

sealhulgas transpordi- ja energiataristut hõlmavate projektide vahel, telekommunikatsioonisektori ühishuviprojektide ning struktuurifondidest ja Ühtekuuluvusfondist toetatavate projektide vahel ning asjaomaste teadustöötaristutega.

Artikkel 5 **Ühishuviprojektid**

1. Lisas esitatud ühishuviprojektidega aidatakse kaasa artiklis 2 sätestatud eesmärkide saavutamisele.
2. Ühishuviprojekt võib hõlmata kogu projektitsükli, sealhulgas teostatavusuuringuid, rakendamist, pidevat toimimist, koordineerimist ja hindamist.
3. Liikmesriigid ja/või muud üksused, kes vastutavad ühishuviprojektide rakendamise eest või aitavad sellele kaasa, võtavad vajalikud õiguslikud, haldusalsed, tehnilised ja finantsmeetmed kooskõlas käesoleva määruse vastavate sätetega.
4. Euroopa Liit võib hõlbustada ühishuviprojektide rakendamist vajaduse korral reguleerivate meetmete, koordineerimise, toetusmeetmete ja rahalise toetuse kaudu, et soodustada nende kasutuselevõttu ning tõmmata ligi avaliku ja erasektori investeringuid.
5. Ühishuviprojekte toetavatele meetmetele võib anda ELi rahalist toetust Euroopa Ühendamise Rahastu asutamise määruse [viide] alusel kättesaadavatest vahenditest ja määruuses sätestatud tingimustel. Rahalist toetust antakse kooskõlas liidu vastuvõetud asjaomaste eeskirjade ja menetlustega ning vastavalt rahastamisprioriteetidele ja vahendite olemasolule.
6. Komisjonile antakse volitused võtta vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse lisas loetletud ühishuviprojektide kirjeldust, lisatakse sinna uusi projekte või kõrvaldatakse sealt aegunud projektid kooskõlas allpool esitatud lõigetega 7, 8 ja 9 ning artikliga 8.
7. Lõikes 6 osutatud delegeeritud õigusakti vastu võttes hindab komisjon, kas ühishuviprojekti kirjelduse muutmine või uue projekti lisamine vastab vajadusele, mis on seotud:
  - (a) uute tehnika ja turu arengu suundumustega või
  - (b) tekkivate poliitiliste prioriteetidega või
  - (c) uute võimalustega eri taristute, sealhulgas transpordi- ja energiataristu vahelise koostoime kasutamisel.
8. Lisaks lõikes 7 sätestatud kriteeriumidele hindab komisjon uue ühishuviprojekti lisamist käsitleva delegeeritud õigusakti puhul ka seda, kas kõnealune projekt vastab kõikidele järgmistele kriteeriumidele:
  - (a) toetab artiklis 2 sätestatud eesmärkide saavutamist;

- (b) põhineb kasutusvalmis ja väljakujunenud tehnoloogial;
  - (c) on Euroopa lisandväärtusega.
9. Võttes vastu delegeeritud õigusakti, millega kõrvaldatakse aegunud ühishuviprojekt lisast, hindab komisjon, kas kõnealune projekt ei vasta enam lõikes 7 sätestatud vajadustele ega lõikes 8 sätestatud kriteeriumidele.

Artikkel 6

Koostöö kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega

1. Liit võib luua kontakte, pidada arutelusid, vahetada teavet ja teha koostööd kolmandate riikide haldusasutuste või mis tahes muude organisatsioonidega, et saavutada käesolevate suuniste eesmärgid, juhul kui selline koostöö loob Euroopa lisandväärtust. Lisaks muudele eesmärkidele püütakse sellise koostööga suurendada üleeuroopaliste telekommunikatsioonivõrkude ja kolmandate riikide telekommunikatsioonivõrkude vahelist koostalitlusvõimet.
2. Liit võib ühtlasi luua kontakte, pidada arutelusid, vahetada teavet ja teha koostööd kolmandates riikides asuvate rahvusvaheliste organisatsioonidega ja juriidiliste isikutega, et saavutada käesolevate suuniste eesmärgid.

Artikkel 7

Teabevahetus, järelevalve ja läbivaatamine

1. Määruse XXX (millega asutatakse Euroopa Ühendamise Rahastu) artikli 21 kohaselt saadud teabe põhjal vahetavad liikmesriigid ja komisjon teavet käesolevate suuniste rakendamisel tehtud edusammude kohta.
2. Komisjoni abistab käesolevate suuniste rakendamise järelevalve teostamisel, kiiret interneti käsitlevate riiklike strateegiate kavandamisel, taristute kaardistamisel ja teabe vahetamisel eksperdirühm, kuhu kuuluvad kõikide liikmesriikide esindajad. Eksperdirühm võib käsitleda ka mis tahes muud üleeuroopaliste telekommunikatsioonivõrkude väljatöötamisega seotud küsimust.
3. Koostoimes määruse XXX (millega asutatakse Euroopa Ühendamise Rahastu) vahe- ja järeelhindamisega ning olles konsulteerinud eksperdirühmaga, avaldab komisjon aruande käesolevate suuniste rakendamise edusammude kohta. Aruanne esitatakse Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele.
4. Kõnealustes aruannetes hindab komisjon ühtlasi seda, kas ühishuviprojektide ulatus vastab jätkuvalt poliitilistele prioriteetidele, tehnika arengule ja asjaomaste turgude olukorrale. Suurte projektide puhul sisaldavad kõnealused aruanded keskkonnamõju analüüsi, võttes arvesse kliimamuutustega kohanemise ja nende mõju leevendamise vajadusi ning katastroofidele vastupanu võimet. Sellist läbivaatust võidakse vajaduse korral teha ka mis tahes muul ajal.

Artikkel 8
Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 5 lõikes 6 osutatud volitused antakse komisjonile määramata ajaks alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast.
3. Euroopa Parlament või nõukogu võib artikli 5 lõikes 6 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. See jõustub järgmisel päeval pärast otsuse avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
5. Artikli 5 lõike 6 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Kõnealust ajavahemikku võib Euroopa Parlamendi või nõukogu taotluse korral kahe kuu võrra pikendada.

Artikkel 9
Kehtetuks tunnistamine

Otsus nr 1336/97/EÜ, mida on muudetud otsusega nr 1376/2002/EÜ, tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 10
Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnenadal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2014.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

LISA

ÜHISHUVIPROJEKTID

Ühishuviprojektidega püütakse kõrvaldada kitsaskohad, mis takistavad ühtse turu lõplikku väljaehitamist, st tagatakse ühenduvus avalike digitaalteenuste taristu võrguga ja sellele juurdepääs, sealhulgas piiriüleselt.

Tänu üleeuroopaliste telekommunikatsioonivõrkude (lairibavõrgud ja digitaalteenuste taristud) kasutuselevõtule ja tõhustamisele soodustatakse majanduskasvu, luuakse töökohti ja saavutatakse elujõuline ühtne e-turg. Eelkõige pakub nimetatud võrkude kasutuselevõtt kiiremat internetipääsu, toob infotehnoloogiapõhiseid täiustusi kodanike, sealhulgas laste ja noorte, ettevõtjate ja valitsuste igapäevaellu, suurendab koostalitlusvõimet ning võimaldab saavutada vastavuse ühiselt kokkulepitud standarditele või neile lähenemise.

1. jagu Horisontaalprioriteedid

Üleeuroopaliste telekommunikatsioonivõrkude kasutuselevõttuga, mis aitab kõrvaldada ühtse e-turu kitsaskohti, kaasnevad uuringud ja programmi rakendamist toetavad meetmed. Need on:

- (a) **innovaatiline juhtimine, kaardistamine ja teenused** Tehnilise abi meetmed, kui need on vajalikud kasutuselevõtuks ja juhtimiseks, hõlmavad projektide ja investeeringute kavandamist ning teostatavusuuringuid investeerimismeetmete ja rahastamisvahendite toetuseks. Üleeuroopalise lairibataristu kaardistamine arendab asjaomaste saitide pidevat üksikasjalikku füüsilist seiret ja dokumenteerimist, trasside rajamise õiguse analüüsi, olemasolevate rajatiste uuendamispotentsiaali hindamist jne. Kaardistamisel tuleks järgida direktiivi 2007/2/EÜ (INSPIRE direktiiv) põhimõtteid ja asjaomast standardimistegevust. Tehnilise abi meetmetega võidakse toetada ka edukate investeerimis- ja kasutuselevõtumudelite kordamist.

Kõnealuste meetmete hulka võib kuuluda ka ilmastikukindluse tagamine, et hinnata ilmastikuga seotud riske ja kindlustada taristu katastroofidele vastupanu võimet kooskõlas ELi või liikmesriikide õigusaktides sätestatud asjakohaste nõuetega.

- (b) **Toetusmeetmed ja muud tehnilise abi meetmed** Nimetatud meetmed on vajalikud ühishuviprojektide ettevalmistamiseks, nende rakendamise toetamiseks või kasutuselevõtu kiirendamiseks. Digitaalteenuste valdkonnas ergutavad ja soodustavad toetusmeetmed selliste uute digitaalteenuste taristute kasutuselevõttu, mis võivad olla vajalikud või kasulikud tehnika arengu, asjakohaste turgude muutumise või tekkivate poliitiliste prioriteetide tõttu.

2. jagu Lairibavõrgud

Kõik liidu territooriumil tehtavad investeeringud lairibaühendusse suurendavad võrgu võimsust ja toovad kasu kõigile potentsiaalsetele kasutajatele, sealhulgas muudes liikmesriikides kui investeringuriik. Investeeringud kõnealustesse võrkudesse toovad majandusse rohkem konkurentsi ja innovatsiooni, võimaldavad

osutada tõhusamaid ja tulemuslikumaid avalikke teenuseid, aitavad saavutada ELi eesmärgi vähese CO₂-heitega majanduse vallas ning suurendada ELi üldist konkurentsivõimet ja tootlikkust.

Lairibataristusse on investeerinud peamiselt erainvestorid ja selline olukord peaks eelduste kohaselt jätkuma. Digitaalarengu tegevuskava eesmärkide saavutamine nõuab siiski investeeringuid sektoritesse, kus puudub selge majanduslik huvi või kus tuleb tugevdada investeerimist soodustavaid argumente enne eesmärkide saavutamise ajakava lõppu. Võimalike investeeringute põhjal võib iseloomustada järgmisi piirkonnatüüpe.

Linnalähedastes piirkondades / keskmise asustustihedusega piirkondades pakutakse enamasti keskmise kiirusega ühendust, kuid kiiremaid ühendusi ei ole piisavalt. Kui ilmneb, et arenenud tehnoloogiasse investeerimine ei tundu erainvestorite jaoks lühikeses perspektiivis piisavalt atraktiivne, võib rahaline toetus tuua kaasa tulusaid investeeringuid pikemas perspektiivis, kõrvaldades lüngad kulutasuvuses ja soodustades konkurentsi.

Maapiirkondades ja hõreda asustusega piirkondades pakutakse enamasti väikese kiirusega ühendust ja mõnel juhul puudub ühendus hoopis. On vähetõenäoline, et investeeringud oleksid kulutasuvad ja et Euroopa eesmärgid suudetaks saavutada 2020. aastaks. Investeeringud kõnealustesse piirkondadesse vajavad suuremat rahalist abi toetuste näol, mida kombineeritakse vajaduse korral rahastamisvahenditega. Nimetatud piirkondade hulka kuuluvad kauged ja hõredalt asustatud alad, kuhu on väga kallis investeerida või kus sissetulekud on väga väikesed. Euroopa Ühendamise Rahastust nimetatud piirkondadele antava toetusega peaks täiendatama Ühtekuuluvusfondist või maaelu arengufondist saadavaid toetusi ja muid avaliku sektori otsetoetusi.

Tiheda asustusega piirkonnad / linnapiirkonnad, välja arvatud mõned piirkonnad, kus sissetulekud on väikesed, on üldiselt hästi kaetud keskmise kiirusega või kiire ühendusega, mida pakuvad sageli konkureerivad kaabelside- ja telekommunikatsiooniooperaatorid. Kuid suhteliselt rahuldava olukorra tõttu on piiratud turustiimulid, mis soodustaksid investeeringuid ülikiiretesse võrkudesse, näiteks lõppkasutajani viidavatesse valguskaabelühendustesse. Seega võib rahalist toetust anda ka investeeringuteks tihedalt asustatud linnapiirkondades, mis ei tõmba ligi piisavalt investeeringuid, vaatamata nendest tulenevale sotsiaalsele kasule, tingimusel et toetus on täielikult kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitega 101, 102 ja 106 ning vajaduse korral ühenduse suunistega riigiabieskirjade kohaldamiseks seoses lairibavõrkude kiire kasutuselevõttuga.

Vähem arenenud piirkondades tuleks lairibavõrkude kasutuselevõttu toetada peamiselt struktuurifondide ja Ühtekuuluvusfondi kaudu. Euroopa Ühendamise Rahastu toetuste ja/või rahastamisvahenditega võidakse nimetatud toetust täiendada, kui see on vajalik käesoleva määruse eesmärkide saavutamiseks. Kõnealustes piirkondades võetavate Euroopa Ühendamise Rahastu meetmete ning

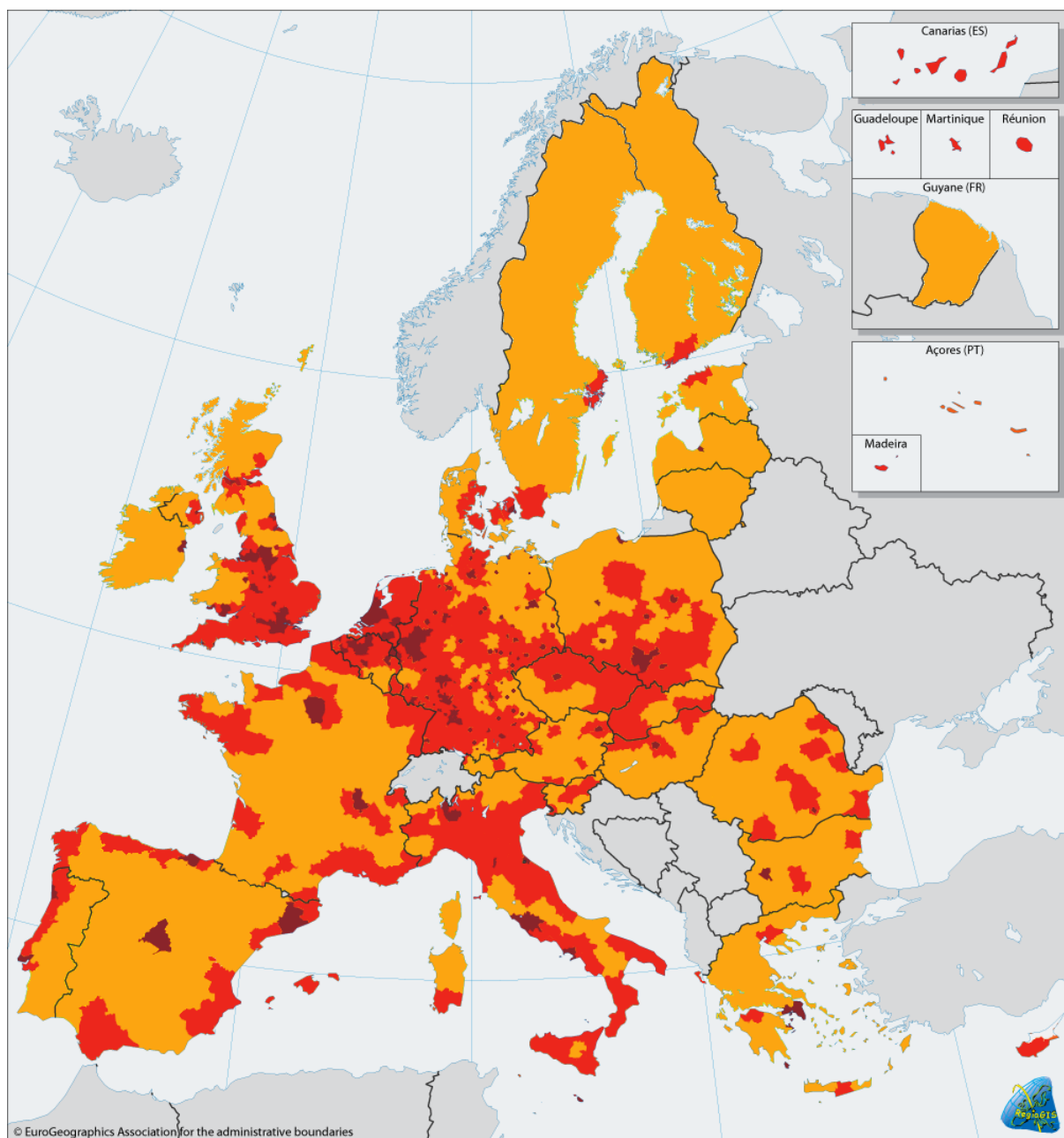
struktuurifondidest ja Ühtekuuluvusfondist antava toetuse vahelise koostoime saavutamist võib tõhustada asjakohast koordineerimismehhanismi¹⁶ kasutades.

Eespool loetletud kategooriatesse kuuluvate piirkondade liigitus on soovituslikult esitatud alljärgneval kaardil.

---

¹⁶

Nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (millega nähakse ette ühised sätted, mis reguleerivad ühise strateegilise raamistikuga hõlmatud Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ja Euroopa Kalandus- ja Merendusfondi, ja üldised sätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1083/2006) artikli 11 punktis e. KOM(2011) 615 (lõplik).

Population density by NUTS3 region, 2004

Inhabitants/km²

- <100, Rural areas
- 100-500, Suburban areas
- >500, Urban areas
- No data

EU-27 = 114

Source: Eurostat

0 100 500km

Lairibavõrkude valdkonna ühishuviprojekte toetavate meetmete näol on tegemist tasakaalustatud paketiga, mille abil saavutada digitaalarengu tegevuskava eesmärk jõuda internetiühendusesni kiirusega 30 Mbit/s ja 100 Mbit/s, eelkõige linnalähedastes ja maapiirkondades, aga ka eri piirkondades kogu Euroopa Liidus.

Olenemata kasutatavast tehnoloogiast, tehakse lairibavõrkude valdkonna ühishuviprojekte toetavate meetmetega järgmist:

- (a) toetatakse investeeringuid lairibavõrkudesse, millega on võimalik saavutada digitaalarengu tegevuskava 2020. aasta eesmärk pakkuda kõigile internetiühendust kiirusega 30 Mbit/s; või
- (b) toetatakse investeeringuid lairibavõrkudesse, millega on võimalik saavutada digitaalarengu tegevuskava 2020. aasta eesmärk ja pakkuda vähemalt pooltele Euroopa kodumajapidamistele juurdepääs kiiremale internetiühendusele kui 100 Mbit/s;
- (c) järgitakse kehtivaid õigusakte, eelkõige konkurentsioigust

ning kõnealused meetmed hõlmavad üht või mitut järgmist tegevust:

- (a) passiivse füüsilise taristu kasutuselevõtt või passiivse ja aktiivse füüsilise taristu ning lisataristu elementide kombinatsiooni kasutuselevõtt, mida täiendatakse sellise taristu haldamiseks vajalike teenustega;
- (b) seonduvad rajatised ja teenused, nagu hoonesisene juhtmestik, antennid, tornid ja muud tugikonstruktsioonid, kaablikanalid, juhtmed, mastid, päästeluugid ja kaablikapid;
- (c) lairibavõrkude ja muude teenustevõrkude (energia, transport, vesi, kanalisatsioon jne), eelkõige arukate elektrijaotusvõrkude vahelise potentsiaalse koostoime rakendamine.

Selliste lairibavõrkude kasutuselevõttu, mille eesmärk on siduda saared, raskesti ligipääsetavad ja äärealad liidu keskpriirkondadega, sealhulgas kohtades, kus on vaja kasutada veealust kaablit, toetatakse juhul, kui on hädavajalik selleks, et tagada eraldatud kogukondadele juurdepääs lairibaühendusele kiirusega vähemalt 30 Mbit/s. Kõnealune toetus peaks täiendama muude, nii ELi kui ka riiklike fondide sellekohaseid toetusi.

Kahtluste vältimiseks on asjakohane täpsustada, et lairibavõrkude valdkonna ühishuviprojekte toetavate meetmete reguleerimisalasse ei kuulu teenused, mis pakuvad või mille abil teostatakse elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste abil edastatava sisu redigeerimist, ning direktiivi 98/34/EÜ artiklis 1 määratletud infoühiskonnateenused, mis ei seisne tervikuna või peamiselt signaalide edastamises elektrooniliste sidevõrkude kaudu.

Lairibaühenduse valdkonna ühishuviprojektideks ettenähtud ELi toetust saavad muu hulgas:

- (a) telekommunikatsioonioperaatorid (turgu valitsevad, otse või tütarettevõtja kaudu investeerivad või uued turule tulijad), kes investeerivad kiiretesse ja ülikiiretesse lairibavõrkudesse;
- (b) kommunaalettevõtjad (nt vesi, kanalisatsioon, energia, transport), kes investeerivad eeldatavasti, üksi või partnerluses operaatoritega passiivsetesse lairibavõrkudesse;

- (c) piirkondlikud otsustajad, sealhulgas omavalitsusüksused, kes võivad kehtestada soodustusi lairibataristutele. Seadmete tarnijatele võib selline lahendus huvi pakkuda sihtotstarbelise äriühingu asutamise kaudu;
- (d) partnerlussuhted selliste eri operaatorite vahel, kes tegutsevad traadiga ja traadita ühenduse turul, et luua uus taristupõlvkond.

Paketi ettevalmistamisel tuleb asjakohast tähelepanu pöörata liikmesriikide investeerimisvajadustele, võttes arvesse Euroopa Ühendamise Rahastu toetusel internetiühenduse saavate majapidamiste arvu.

Lisaks toetatakse kiire ühenduse viimist avalikesse internetipunktidesse, eelkõige avaliku sektori asutustes, nagu koolid, haiglad, kohalikud omavalitsusasutused ja raamatukogud.

3. jagu Digitaalteenuste taristud

Digitaalteenuste taristute rakendamine aitab teenuse osutamisega seonduvate kitsaskohtade kõrvaldamise kaudu kaasa ühtse e-turu loomisele. Selle saavutamiseks luuakse ja/või tõhustatakse koostalitlusvõimelisi digitaalteenuste taristute platvorme, millega kaasnevad olulised digitaalteenuste põhitaristud. Asjaomane lähenemisviis on kahetasandiline.

- (1) Põhiteenusplatvormid on digitaalteenuste taristute kesksed elemendid või teljed, mis on vajalikud üleeuroopalise ühenduvuse, juurdepääsu ja koostalitlusvõime tagamiseks. See võib hõlmata ka füüsilist varustust, nagu serverid, eriotstarbelised võrgud ja tarkvararakendused. Põhiteenusplatvormid on avatud üksustele kõikides liikmesriikides.
- (2) Üldteenused annavad digitaalteenuste taristutele funktsionaalsuse ja sisu. Need võivad olla omavahel ühendatud põhiteenusplatvormi kaudu.

Digitaalteenuste taristute valdkonna ühishuviprojektid on järgmised.

Üleeuroopalised ülikiired magistraalühendused liikmesriikide haldusasutustele

Avalik üleeuroopaline teenuste magistraaltaristu pakub ülikiiret ühendust ja ühenduvust ELi avaliku sektorite asutuste vahel sellistes valdkondades nagu avalik haldus, kultuur, haridus ja tervishoid. Kõnealune magistraaltaristu aitab teenuste kontrollitud kvaliteedi ja turvalise juurdepääsuga kaasa Euroopa lisandväärtust andvate avalike teenuste osutamisele. Sellega tagatakse avalike teenuste katkematu digitaalne osutamine, millest saavad kasu nii kodanikud, ettevõtjad kui ka ametiasutused. Sel viisil on võimalik koondada nõudlust ühenduvuse järele, saavutada kriitiline mass ja vähendada kulusid.

Põhiteenusplatvorm

Taristu põhineb olemasoleval interneti magistraalvõrgul ja vajaduse korral võetakse kasutusele uued võrgud. Ühendus luuakse kas otse või piirkonna või riigi tasandil hallatavate taristute kaudu. Eelkõige on sel viisil võimalik pakkuda ühenduvust muudele üleeuroopalistele teenustele, sealhulgas käesolevas lisas loetletud teenused. Kõnealune taristu integreeritakse üleeuroopaliste avalike teenuste peamise

võimaldajana täies ulatuses internetti ning sellega toetatakse uute standardite (nt internetiprotokollid, nagu IPv6¹⁷) kasutuselevõttu. Turvakaalutlustel võidakse liikmesriikide haldusasutuste ühendamiseks kaaluda sihtotstarbelise alustaristu loomist.

Üldteenused

Põhiplatvormi võimaldab Euroopa avalikesse teenustesse integreerida järgmiste üldteenuste kasutuselevõtt: autoriseerimine, autentimine, domeenide vaheline turvalisus ja tellitav ribalaius, teenuste koostoime, liikuvuse haldamine, kvaliteedi- ja tõhususkontroll, riikide taristute integreerimine.

Koostalitlusvõimelise pilvandmetöötluse teenusega antakse magistraaltaristule funktsioon, millega on võimalik pakkuda üleeuroopaliste avalike teenuste pilvandmetöötlust. See hõlmab üleeuroopalisi võrgutüüpi teenuseid, nagu videokonverentsid, virtualiseeritud salvestamine ja suurt andmetöötlusmahtu vajavate, sealhulgas muude ühishuviprojektidega seotud rakenduste toetamine.

E-valitsuse teenuste piiriülene osutamine

E-valitsus tähendab digitaalset teabevahetust riigiasutuste ja kodanike, ametiasutuste, ettevõtjate ja organisatsioonide ning eri riikide ametiasutuste vahel. Standarditud, piiriülesed ja kasutajasõbralikud teabevahetusplatvormid suurendavad nii majanduse kui ka avaliku sektori tõhusust ning aitavad luua ühtse turu.

Põhiteenusplatvorm

Kogu Euroopat hõlmav koostoimiv elektrooniline tuvastamine ja autentimine
Võetakse kasutusele ühendatud ja turvatud autentimisserverid ja -protokollid, mis tagavad Euroopas kasutusel olevate mitmesuguste autentimis-, identimis- ja autoriseerimissüsteemide koostalitlusvõime. Kõnealune platvorm võimaldab kodanikel ja ettevõtjatel juurde pääseda sidusteenustele, kui see on vajalik näiteks välismaal õppimiseks, töötamiseks, reisimiseks, tervishoiuteenuste kasutamiseks või äritegevuseks. See on aluseks kõigile elektroonilist identimist ja autentimist nõudvatele digitaalteenustele, nt elektroonilised hanked, internetipõhised tervishoiuteenused, äriühingute standarditud aruandlus, õigusteabe elektrooniline vahetamine, äriühingute üleeuroopaline internetis registreerimine, e-valitsuse teenused ettevõtjatele, sealhulgas äriregistrite teabevahetus seoses piiriüleste ühinemiste ja välisfiliaalidega. Kõnealune platvorm võib kasutada ka mitmekeelse põhiplatvormi vahendeid ja tööriistu.

Üldteenused

- (a) *Elektroonilised menetlused muus Euroopa riigis äriühingu asutamiseks ja juhtimiseks:* Kõnealune teenus võimaldab teha kõiki haldusmenetlusi elektroonilisel teel piiriüleselt ühtsete kontaktpunktide kaudu. Nimetatud teenus on ka direktiivis 2006/123/EÜ (teenuste kohta siseturul) sätestatud kohustus.

¹⁷

Viide internetiprotokolli kuuendat versiooni käsitlevale teatisele: KOM(2008) 313 (lõplik) „Interneti edendamine – Tegevuskava Interneti protokollide kuuenda versiooni (IPv6) kasutuselevõtuks Euroopas”.

- (b) *Koostalitlusvõimelised piiriülesed elektroonilised hanketeenused:* Kõnealune teenus võimaldab kõikidel ELi äriühingutel osaleda mis tahes liikmesriigi avalikes pakkumistes nii lepingu sõlmimisele eelnevates kui ka sellele järgnevates elektroonilistes hanketegevuse etappides ning selles on ühendatud sellised tegevused nagu pakkumiste elektrooniline esitamine, ettevõtja virtuaaltoimik, e-kataloogid, e-tellimused ja e-arved.
- (c) *Koostalitlusvõimelised piiriülesed e-kohtu teenused:* Kõnealune teenus võimaldab kodanikele, ettevõtjatele, organisatsioonidele ja õigusala töötajatele piiriüleselt elektrooniliselt juurde pääseda õiguslikele vahenditele, dokumentidele ja kohtumenetlustele. Sellega hõlbustatakse piiriülest elektroonilist teabevahetust (elektroonilise andme- ja dokumendivahetuse kaudu) eri liikmesriikide õigusasutuste vahel ning tõhustatakse seega piiriüleste kohtuasjade menetlemist.
- (d) *Koostalitlusvõimelised piiriülesed e-tervise teenused:* Kõnealused teenused võimaldavad kodanikel/patsientidel ja tervishoiutöötajatel omavahel suhelda, asutustel omavahel ja organisatsioonidel omavahel andmeid vahetada või nii kodanikel/patsientidel ning/või tervishoiutöötajatel ja asutustel omavahel suhelda. Kasutatav taristu vastab nii andmekaitsepõhimõtetele, nagu on sätestatud eelkõige direktiivides 95/46/EÜ ja 2002/58/EÜ, kui ka rahvusvahelistele ja liikmesriikide eetikanõuetele, mis on seotud patsientide terviseandmete ja muude isiklike andmete kasutamisega.
- Teenustega pakutakse piiriülest juurdepääsu elektroonilistele terviseandmetele, võimaldatakse välja anda digiretsepte, teha tervise kaugkontrolli, osutada intelligentset elukeskkonda hõlmavad kaugteenuseid ja mitmekeelse põhiplatvormiga seotud piiriüleseid mitmekeelseid semantilisi teenuseid, tagatakse juurdepääs sotsiaalkindlustusteabe elektroonilise vahetuse (EESSI) taristul põhinevale sotsiaalkindlusteabele jne.
- (e) *Euroopa platvorm Euroopa äriregistrite vastastikuseks sidumiseks:* Kõnealuse platvormiga pakutakse peamised vahendid ja teenused, mis võimaldavad kõikide liikmesriikide äriregistritel vahetada teavet registreeritud äriühingute, nende filiaalide, ühinemise ja tegevuse lõpetamise kohta. Sellega osutatakse kasutajatele ka mitut riiki hõlmavat ja mitmekeelset otsinguteenust e-õiguse portaali kaudu kättesaadava keskse juurdepääsupunkti vahendusel.

Juurdepääs avaliku sektori teabele ja mitmekeelsetele teenustele

Juurdepääs Euroopa kultuuripärandi digitaalsetele ressurssidele

Kõnealuse taristu eesmärk on teha Euroopa kultuuriressursside mahukad kogud digitaalselt kättesaadavaks ja soodustada nende korduskasutamist kolmandate isikute poolt, järgides täiel määral autoriõigust ja sellega kaasnevaid õigusi.

Põhiteenusplatvorm

Põhiteenusplatvorm töötatakse välja praeguse Europeana portaali põhjal. Platvormiga – mis vajab hajusandmetöötluse, andmesalvestuse ja tarkvara arendamist, toimimist ja haldamist – pakutakse ühtne juurdepääsupunkt Euroopa

kultuuripärandi infosisule ühiku tasandil, liideste spetsifikatsioonid taristuga suhtlemiseks (andmeotsing, andmete allalaadimine), tugi metaandmete kohandamiseks ja uue infosisu talletamiseks ning teave taristu kaudu juurdepääsetava infosisu korduskasutamise tingimuste kohta.

Sellega võimaldatakse ühtlasi suhelda infosisu pakkujate, kasutajate (portaali sisenevad kodanikud) ja korduskasutajatega (loovtööstus), tutvustada platvormi, koordineerida asjaomaseid võrke ning vahetada teavet.

Üldteenused

- (a) liikmesriikide kultuuriasutuste ja eravaldajate käsutuses oleva infosisu ühendamine;
- (b) ühistöövahendid, millega soodustatakse interaktiivsust ja võimaldatakse kasutajatel veebisaiti aktiivselt panustada;
- (c) kasutajasõbralikud teenused portaaliga seotud küsimuste lahendamiseks, nt otsingu ja sirvimise täiustamine ning keeltevaheline otsing;
- (d) õiguste vahetamisega seotud teave ja taristulitsentside väljaandmine;
- (e) digiteerimise oskuskeskused ja digitaalse kultuuripärandi säilitamine;
- (f) kultuuriasutuste infosisuhoidlad ning kasutajate loodud infosisu ja selle pikaajaline säilitamine.

Juurdepääs korduskasutatavale avaliku sektori teabele

Kõnealune digitaalteenuste taristu võimaldab juurdepääsu ELi avaliku sektori valduses oleva avalikustatava teabe korduskasutamisele.

Põhiteenusplatvorm

Hajusandmetöötlus, andmesalvestus ja tarkvaravahendid pakuvad järgmist: ühtne juurdepääsupunkt mitmekeelsetele (kõikides ELi ametlikes keeltes) andmetele, mis on ELi ametiasutuste valduses Euroopa, riigi, piirkonna ja kohaliku omavalitsuse tasandil; andmete otsimise ja visualiseerimise vahendid; kindlus, et olemasolevaid andmekogumeid on lubatud avaldada ja levitada, sealhulgas andmete päritolu kontrollijalg; rakenduste programmeerimise liidesed tarkvaraklientide jaoks, et nad saaksid suhelda taristuga (andmeotsing, statistika kogumine, andmete allalaadimine) kolmandate isikute rakenduste väljatöötamiseks. Platvormi abil on ühtlasi võimalik koguda ja avaldada statistikat portaali toimimise, andmete ja rakenduste kättesaadavuse ning nende kasutusviiside kohta.

Üldteenused

Praktiliselt kõikide ELi haldusasutuste valduses olevate ja avaldatavate andmekogumite kättesaadavuse järkjärguline laiendamine, sealhulgas mitmekeelne otsing. See saavutatakse järgmiselt:

- (a) rahvusvaheliste / ELi / liikmesriikide / piirkondade / kohalike omavalitsuste andmekogumite ühendamine;
- (b) andmekogumite koostalitlusvõime, sealhulgas õigusalsed ja litsentsiküsimused, et võimaldada tõhusamat korduskasutust;
- (c) liides kolmandate riikide avatud andmetaristutesse;
- (d) andmehoidlad ja pikaajalise säilitamise teenused.

Mitmekeelne juurdepääs sidusteenustele

Kõnealune teenusetaristu võimaldab kõigil praegustel ja tulevastel sidusteenuste osutajatel pakkuda oma infosisu ja teenuseid võimalikult paljudes ELi keeltes kõige kulutasuvamal viisil.

Põhiteenusplatvorm

Platvorm võimaldab omandada, hallata ja teha kättesaadavaks mahukaid keeleandmekogusid ja korduskasutatavaid keeletöötlusvahendeid. See hõlmab kõiki ELi keeli ja vastab asjaomastele standarditele ning kokkulepitud teenindus- ja õigusnõuetele. Platvormi abil on osalejatel lihtne lisada, hallata ja täiustada keeleandmeid ja -vahendeid ning ühtlasi tagatakse keelepõhiseid teenuseid osutavatele või väljatöötavatele organisatsioonidele hõlbust, õiglane ja turvaline juurdepääs nimetatud ressurssidele ning nende kohandamine. Osutatud platvorm toetab ka koostööd ja koostöötavate sarnaste olemasolevate või tulevaste algatuste ja andmekeskustega nii ELis kui ka sellest väljaspool.

Üldteenused

Platvorm sisaldab arvukalt korduskasutatavaid andmeid ja tarkvararessursse, mis hõlmavad kõiki ELi keeli. Sellega kogutakse, ühtlustatakse ja integreeritakse nimetatud andmed ja tarkvaraelemendid jaotatud teenusetaristusse. Platvormiga tehakse kättesaadavaks andme- ja tarkvararessursid, mida kasutatakse mitmekeelsete teenuste või sidusteenuste osutamiseks ettenähtud mitmekeelsete portaalide väljatöötamiseks, kohandamiseks ja pakumiseks, ning osades valdkondades ka arendatakse neid edasi või laiendatakse nende võimalusi.

Ohutus ja turvalisus

Turvalisema interneti teenustetaristu

Toetuse abil osutatakse Euroopa tasandil integreeritud ja koostalitlusvõimelisi teenuseid, mis põhinevad üldisel teadlikkusel, ressurssidel, vahenditel ja tavadel ning mille eesmärk on anda lastele, nende vanematele ja hooldajatele ning õpetajatele võimalus internetti parimal viisil kasutada.

Põhiteenusplatvorm

Põhiteenusplatvorm võimaldab omandada, käitada ja hallata jagatud andmetöötlusseadmeid, andmebaase ja tarkvaravahendeid liikmesriikide turvalisema interneti keskuste jaoks. See hõlmab ka seksuaalse kuritarvitamisega seotud infosisu

kohta tehtud avalduste käsitlemist toetavat tegevust, sealhulgas ühendust poliitiliste ametiasutuste ja selliste rahvusvaheliste organisatsioonidega nagu Interpol, ning on vajaduse korral abiks nimetatud infosu eemaldamisel asjaomastelt veebisaitidelt. Platvormi toetavad ühised andmebaasid.

Üldteenused

- (a) lastele, vanematele ja hooldajatele ettenähtud abiliinid, kus käsitletakse parimaid interneti kasutusviise, et vältida kahjulikust ja ebaseaduslikust infosisust ja käitumisest tulenevaid ohte, ning toetavate tegevuste taristu;
- (b) vihjeliinid, et teavitada laste seksuaalset kuritarvitamist käsitlevast interneti infosisust;
- (c) vahendid, et tagada juurdepääs eakohasele infosisule ja eakohastele teenustele;
- (d) tarkvara, mille abil on lihtne kiirelt teavitada ebaseaduslikust infosisust, sellist infosu eemaldada ning teavitada seksuaalsuhte eesmärgil kontakti otsimisest ja kiusamisest;
- (e) tarkvarasüsteemid, mis võimaldavad hõlpsamini identifitseerida laste seksuaalset kuritarvitamist käsitlevat (teavitamata) infosu internetis, ja tehnoloogialahendused, mis toetavad politseijuurdlust, eelkõige eesmärgiga identifitseerida lapsohvrid, kuriteo toimepanijad ja sellise infosisuga kauplemine.

Elutähtsad infotaristud

Teabevahetuskanaleid ja -platvorme arendatakse ja need võetakse kasutusele, et tõhustada valmisolekut, teabe jagamist, koordineeritud tegutsemist ning olukordade lahendamist kogu ELis.

Põhiteenusplatvorm

Põhiteenusplatvorm koosneb riikide/valitsuste infoturbeintsidentidega tegelevate rühmade (CERTid) võrgustikust ja põhineb põhipädevuste miinimumtingimustel. Võrgustik on ELi kodanike ja VKEdede jaoks ettenähtud Euroopa teabe jagamise ja hoiatussüsteemi (EISAS) alustala.

Üldteenused

- (a) Proaktiivsed teenused – tehnoloogiaseire ning turvalisusega seotud teabe levitamine ja jagamine; turvalisuse hindamine; turvaseadistusi käsitlevate suuniste jagamine; sissetungi tuvastamise teenuste osutamine.
- (b) Reaktiivsed teenused – intsidentidega tegelemine ja neile reageerimine; teadete ja hoiatuste edastamine; haavatavuse analüüs ja selle käsitlemine, artefaktide käsitlemine (kvaliteetsed hoiatused uue kurivara ja muude artefaktide kohta).

Info- ja kommunikatsioonitehnoloogiliste lahenduste kasutamine arukates energiavõrkudes ja arukate energiateenuste osutamisel

Arukate energiateenuste puhul kasutatakse kaasaegset info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat, et rahuldada kodanike (kes võivad olla nii energiatootjad kui ka -tarbijad), energiatarnijate ja riigiasutuste vajadusi. Arukad energiateenused hõlmavad kodanike ja energiatarnijate vahelist suhtlust, andmete edastamist organisatsioonide vahel ning kodanike omavahelist suhtlust. Kõnealuste teenustega avatakse uusi võimalusi nii telekommunikatsiooni- kui ka energiaturul juba tegutsevatele ja nende uutele osalistele (nt energiateenuse ettevõtjad). Nende abil võivad ettevõtjad ja kodanikud teada saada oma ostuotsustega kaasneva kasvuhoonegaaside heite.

Põhiteenusplatvormid

Kommunikatsioonitaristu, mida kasutavad tavaliselt kommunaalettevõtjad partnerluses telekommunikatsiooniettevõtjatega, ning vajalik infotehnoloogiline riistvara, mis peab sisalduma energiakomponentides (nt alajaamad). Platvormid hõlmavad ka põhiteenuseid, mis võimaldavad varade järelevalvet, toitehalduse kontrolli, automatiseerimist, andmehaldust ja suhtlust eri osaliste (teenuseosutajad, võrguoperaatorid ja muud ettevõtjad, tarbijad jne) vahel.

Üldteenused

Üldteenuseid osutavad tavaliselt arvukad uued ja innovaatilised osalised, nagu energiateenuste osutajad, energiateenuse ettevõtjad, energiavahendajad, kes võimaldavad eelkõige mitmesugustel kohalikel VKEdel turule siseneda ja hoiavad ära jaeturu monopoliseerimise.

Kõnealused teenused võimaldavad tarbijatel hallata oma energianõudlust, taastuvaid energiaallikaid ja salvestusvõimsust, et optimeerida oma energiakasutust, vähendada kulutusi energiatarbimisele ja kasvuhoonegaaside heidet, tagades samas andmete puutumatuse ja turvalisuse.

- (a) Arukate arvestite taristu, et mõõta energiatarbimist ja edastada asjaomast teavet. Üldteenuste hulka kuuluvad ka kliendi ruumidesse paigaldatud energiahaldusseadmed, st infotehnoloogiline riistvara, millega ühendatakse kodude kohtvõrgud arukate arvestitega.
- (b) Tarkvaraagendid, mis on võimelised otsustama, millal osta/müüa energiat, millal lülitada seadmeid sisse/välja vastavalt energiatarnijate hinnasignaalidele, ilmateade, andmehaldus ja andmeside, kontrolli- ja automaatikaseadmed ning nende võrgulahendused.